

KEHA-keskuksen työvoimapalveluiden asiantuntija-arviointi

Työllisyysaluelautakunta 07.05.2026 § 27
3078/00.01.01/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
työllisyysaluejohtaja Tiina Mäenpää, puh. 044 718 7502
etunimi.sukunimi@kuopio.fi

Päätösehdotus

vs. työllisyysaluejohtaja Virpi Noronen

Työllisyysaluelautakunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Työllisyysaluelautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

KEHA-keskus on julkaissut vuoden 2025 työllisyysalueiden työvoimapalveluiden asiantuntija-arvioinnit, joissa tarkastellaan tilastotietoon perustuen työvoimapalveluiden käynnistymistä kunnissa. Tähän on koottu havaintoja Pohjois-Savon työllisyysalueista, painottaen erityisesti Kuopion työllisyysalueen tilannetta suhteessa koko maan tasoon sekä vertailukelpoisiin samankokoisiin kaupunkiseutuihin.

Vuosi 2025 oli poikkeuksellinen, sillä työvoimapalvelut siirtyivät valtiolta kuntien vastuulle ja osaksi kuntien peruspalveluja. Kuopion työllisyysalueella on tilastojenkin valossa nähtävillä jonkinlainen shokkivaihe, vaikka kokonaisuutena kuitenkin palvelut saatiin käyntiin haasteita korjattiin jo vuoden 2025 aikana. Perusprosessit ovat alun jälkeen silti toimineet. Tämä on hyvä asia ja kertoo työntekijöiden osaamisesta ja sitoutumisesta asiakastyöhön. Työnhakijoiden alkuhaastattelut toteutuvat nopeasti, mikä on ollut Kuopion vahvuus ja luo hyvän perustan koko palveluketjun toimivuudelle.

Kuopion työmarkkinatilanne on kokonaisuutena vakaampi kuin monilla rakennemuutoksesta kärsivillä alueilla. Työllisyystaso on lähellä maan keskiarvoa, eikä alueella ole yhtä voimakkaita rakenteellisia ongelmia kuin esimerkiksi osassa Itä- ja Pohjois-Suomea. Joissakin asiakasryhmissä, kuten nuorissa ja yli 55-vuotiaissa, tilanne on maakuntaan verrattuna jopa hieman parempi, mikä kertoo siitä, että kohdennetussa työssä on onnistuttu. Toki myös väestörakenteessa on alueiden ja kuntien välillä merkittäviäkin eroja, mikä vaikuttaa siihen, millaiset teemat kullakin alueella korostuvat.

Palveluiden vaikuttavuus on Kuopion työllisyysalueella yksi erityistä huomiota vaativa kokonaisuus. Kuopion työllisyysalueella aktivointiaste on alueista matalin ja myös pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste jää alle koko maan keskiarvon. On kuitenkin hyvä huomioida, että aktivointiaste mittaa vain lakisääteisiin palveluihin osallistumista. Se ei kuvaa kaikkia niitä toimenpiteitä, joita asiakkaiden kanssa tehdään, eikä siinä näy esimerkiksi lakisääteisiä palveluita tukevat tai täydentävät palvelut kuten kuntalisällä työllistäminen. Tästä syystä aktivointiaste antaa osittaisen kuvan palveluihin osallistumisesta. Kuopiossa asiakkaan eteen tehty työ ei näy mittarissa kokonaisuudessaan, mutta ero aktivoinneissa verrokkialueisiin nähden on silti tärkeää huomata ja tehdä työtä tilanteen muuttamiseksi.

Kuopion työllisyysalueella työttömyysjaksot ovat keskimäärin pidempiä kuin maakunnassa ja koko maassa, mikä kertoo työttömyyden pitkittymisen riskistä. Lisäksi virta työttömyyteen on maakuntaa korkeampi, mikä viittaa työmarkkinoille kiinnittymisen haasteisiin ja siihen, että työttömyys uusiutuu herkästi.

Kun tarkastellaan vaikuttavuutta, erot korostuvat Kuopion verrokkikaupunkien Jyväskylän, Lahden ja Oulun välillä. Useilla suuremmilla kaupunkiseuduilla, kuten Jyväskylä-Muuramen, Lahden ja Oulun työllisyysalueilla, aktivointiaste on Kuopiota korkeampi ja asiakkaiden eteneminen palveluihin systemaattisempaa. Näillä alueilla on onnistuttu kytkemään asiakkaat koulutukseen, valmennukseen ja työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin.

Jyväskylä-Muuramen työllisyysalueella vahvuutena korostuu palveluiden käyttö ja asiakasohjauksen systemaattisuus. Alueella palveluiden volyyymi ja aktivointi ovat selvästi korkeammalla tasolla, mikä näkyy myös parempana etenemisenä palvelupoluilla.

Lahden työllisyysalueella vahvuutena on puolestaan työnvälityksen ja työnantajayhteistyön aktiivisuus. Työnantajakontaktit ja työpaikkoihin ohjautuminen ovat keskimääräistä parempia, mikä tukee suoria työllistymisiä.

Oulun työllisyysalueella korostuu mittakaavaetu ja monipuolinen palvelurakenne. Suurempi työmarkkina ja koulutustarjonta mahdollistavat laajemman palveluvalikoiman, mikä tukee asiakkaiden etenemistä erityisesti osaamisen kehittämisen kautta.

Kuopion keskeinen heikkous suhteessa samankokoisiin kaupunkiseutuihin nähden on palveluiden vaikuttavuus. Vaikka asiakkaat tavoitetaan nopeasti, he eivät siirry palveluihin tai työhön yhtä tehokkaasti kuin verrokkialueilla. Tämä näkyy matalana aktivointiasteena ja pidempinä työttömyysjaksoina.

Kuopio kuuluu valtakunnallisesti niihin alueisiin, joissa perusjärjestelmä toimii ja palvelu käynnistyy hyvin. Kuopio ei kuitenkaan yllä vaikuttavuudessa parhaiden alueiden tasolle. Jyväskylä-Muurame, Lahti ja Oulu ovat tässä suhteessa edellä erityisesti aktivoinnissa, työnvälityksessä ja asiakkaiden etenemisessä.

Toisaalta Kuopio ei myöskään ole heikoimpien joukossa, vaan sijoittuu alueiden keskitasoon. Tämä tarkoittaa sitä, että kehittämispotentiaalia on ja lähtökohdat onnistumisille ovat hyvät.

Asiantuntija-arvioinneista voidaan päätellä, että Kuopion työllisyysalueella perusta on kunnossa. Uusi palvelumalli toimii, asiakkaat tavoitetaan ja palvelu käynnistyy sujuvasti.

Seuraava kehittämisen vaihe liittyy siihen, miten palvelut johtavat nykyistä vahvemmin konkreettisiin lopputuloksiin eli työllistymiseen. Keskiöön nousee palveluiden vaikuttavuus eli miten asiakkaat etenevät palvelupoluilla, miten palvelut kohdentuvat oikea-aikaisesti ja miten siirtymät kohti työtä vahvistuvat.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 32 §

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on tiedoksi merkittävä asia (KH 21.10.2024 § 293).

Liitteet 3078/2026 Pohjois-Savo 2025 työvoimapalveluiden toimeenpano